

1. KŘIVKOVÝ INTEGRÁL PRVNÍHO DRUHU

Definice 1.1. Bud' f reálná funkce $\mathbb{R}^n \mapsto \mathbb{R}$, g dráha, $[g] \subset \text{Dom } f$, σ rozdělení g . Potom klademe

$$S(f, g, \sigma) = \sum_{i=1}^p f(g(\xi_i)) \|g(t_i) - g(t_{i-1})\| \text{ pro } \xi_i \in [t_{i-1}, t_i]$$

Definice 1.2 (křivkový integrál prvního druhu). Bud' f reálná funkce $\mathbb{R}^n \mapsto \mathbb{R}$, g dráha, $[g] \subset \text{Dom } f$. Nechť pro každou normální posloupnost rozdělení $\{\sigma_n\}_1^\infty$ existuje vlastní limita

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S(f, g, \sigma_n) \stackrel{\text{ozn.}}{=} \int_g f ds.$$

Pak říkáme, že funkce f je **integrabilní** po dráze g a tuto limitu nazýváme křivkovým **integrálem funkce f po dráze g** , resp. **křivkovým integrálem prvního druhu**.

Věta 1.3. Má-li alespoň jedna strana rovnosti smysl, platí

(i) (aditivita)

$$\int_g (f + h) ds = \int_g f ds + \int_g h ds,$$

(ii) (homogenita)

$$\int_g (\alpha f) ds = \alpha \int_g f ds.$$

Věta 1.4. Má-li alespoň jedna strana rovnosti smysl, platí

(i)

$$\int_{g_1+g_2} f ds = \int_{g_1} f ds + \int_{g_2} f ds,$$

(ii)

$$\int_{\dot{g}} f ds = + \int_g f ds,$$

(iii)

$$\left| \int_g f ds \right| \leq K l(g), \quad \text{kde } K \geq \sup_{\text{Dom } g} |f(x)|.$$

Věta 1.5 (výpočet křivkového integrálu prvního druhu). Bud' $f \in \mathcal{C}^0$, $g \in \mathcal{C}^1$, $[g] \subset \text{Dom } f$, $\text{Dom } g = [a, b]$. Potom funkce f je integrabilní a platí

$$\int_g f ds = \int_a^b f(g(t)) \|g'(t)\| dt.$$

Důkaz. Obdobný důkazu ??, není vyžadován na zkoušce. \square

Poznámka. (1) Křivkový integrál prvního druhu je **neorientovaný**, je tedy nezávislý na parametrizaci dráhy.

(2) Vzorec na výpočet délky křivky: $l(g) = \int_g ds$.

(3) Bud' $\omega \in \mathcal{C}^0$, $g \in \mathcal{C}^1$, $[g] \subset \text{Dom } \omega$, $g'(t) \neq \underline{o}$ pro každé $t \in [a, b]$, tedy g je lokálně prostá.

Pro $x \in [g]$ definujme

$$\vec{v}(x) = \frac{g'(t)}{\|g'(t)\|} \Big|_{x=g(t)}.$$

Pak platí (převod křivkového integrálu druhého druhu na první druh)

$$\int_g \omega = \int_a^b \omega(g(t)) g'(t) dt = \int_a^b \omega(g(t)) \vec{v}(g(t)) \|g'(t)\| dt = \int_g \overset{\leftarrow}{\omega} \vec{v} ds = \int_g \langle \vec{F}, \vec{v} \rangle ds.$$

Práci po dráze (křivkový integrál druhého druhu) můžeme tedy vyjádřit jako křivkový integrál prvního druhu (tečka \cdot značí standardní skalární součin):

$$\int_g \vec{F} \cdot d\vec{r} = \int_g \vec{F} \cdot \vec{r} ds.$$

Proto se ve fyzice často používá užitečný, ale formálně nesprávný zápis $d\vec{r} = \vec{r} ds$.